

Van : Rekenkamer Tilburg
 Aan : Gemeenteraad Tilburg
 Betreft : Terugblik 2017 & 1^e kwartaal 2018
 Datum : 2 april 2018

Beste leden van de gemeenteraad,

Namens de Rekenkamer Tilburg wil ik u van harte feliciteren met uw benoeming als lid van de gemeenteraad van Tilburg voor de raadsperiode 2018-2022.

De Rekenkamer Tilburg zal de raad ook komende raadsperiode weer ondersteunen door vanuit een onafhankelijke positie onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. Onderzoeken die ondersteunend zijn aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

Overzicht onderwerpen die door de Rekenkamer Tilburg afgelopen jaren zijn onderzocht

2009-2015

- *Subsidiebeleid*
- *Aankoop en exploitatie parkeergarage Pieter Vreedeplein*
- *Sturing en beheersing apparaatskosten*
- *Programmabegroting als sturingsinstrument*
- *Kwaliteit van de informatievoorziening: grondexploitatie & algemene uitkering*
- *Impulswijken*
- *Tevredenheid raadsinstrumenten*
- *Organisatiekosten Tilburg Transformeert*
- *Omgang met geheime/vertrouwelijke stukken*
- *Implementatie van de Jeugdzorg*
- *Realisatie en exploitatie van de Multifunctionele Accommodaties (MFA's)*

2015 - 2022

- *Gebiedsontwikkeling Stappegoor*
- *Sport op Orde*
- *Uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning*
- *Citymarketing*
- *Invoering Omgevingswet*

Op 16 april 2018 zullen de leden van de Rekenkamer Tilburg tijdens een informatiebijeenkomst een nadere toelichting geven op het werk van de Rekenkamer. Daarbij zal inzicht worden gegeven in de wijze waarop de Rekenkamer haar onderwerpen kiest, de werkwijze tijdens de onderzoeken en de betrokkenheid van de gemeenteraad. Deze informatiebijeenkomst maakt onderdeel uit van het inwerkprogramma.

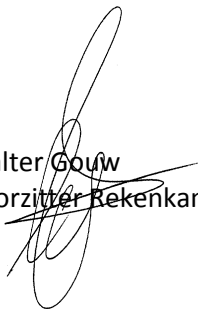
Bijgevoegd ontvangt u de *terugblik 2017 & 1^e kwartaal 2018*. Normaal gesproken informeren we u gelijktijdig met het jaarverslag ook over de onderzoekvoornemens voor het volgende jaar. Gelet op de nieuwe raadsperiode, hebben wij er voor gekozen om nu alleen terug te kijken. De onderzoeksprogrammering voor de rest van 2018 stemmen we graag nog af met de nieuwe raad. In mei 2018 zullen we gaan inventariseren welke ideeën en opvattingen er leven bij u en uw fracties met betrekking tot de gewenste onderzoeksprogrammering van de Rekenkamer Tilburg.

Voor vragen en/of opmerkingen kunt u contact opnemen met ondergetekende en/of de secretaris van de Rekenkamer Tilburg, Daniëlle van Dongen. Ze is bereikbaar via danielle.van.dongen@tilburg of 013-5429255.

Ik hoop u 16 april a.s. te mogen begroeten tijdens het inwerkprogramma van de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

Walter Gouw
Voorzitter Rekenkamer Tilburg

Terugblik 2017 & 1^e kwartaal 2018

2 april 2018

Inleiding

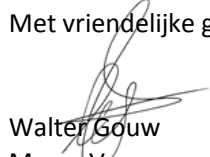
In maart 2018 zitten de leden van de huidige Rekenkamer '*halverwege de rit*'. De eerste drie jaren van deze benoemingstermijn (2015 - 2021) zijn voorbij. In de afgelopen periode hebben wij diverse onderzoeken uitgevoerd, waaronder het onderzoeksrapport over de gebiedsontwikkeling Stappegoor, het rapport over 'Sport op orde' en het onderzoek naar de resultaten van de Wmo. Met deze rapporten wil de Rekenkamer Tilburg een constructieve bijdrage leveren aan de versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de Tilburgse gemeenteraad.

In tegenstelling tot hetgeen gebruikelijk is in Rekenkamerland, kiest de Rekenkamer Tilburg er overwegend voor om haar onderzoeken zelf uit te voeren. De Rekenkamer is van opvatting dat hierdoor het onderzoek echt 'Tilburgs' wordt met oog voor de *colour locale*. De Rekenkamer betreft bij de uitvoering van het onderzoek wel regelmatig experts als klankbord en ter nadere duiding van de Tilburgse situatie.

De Tilburgse Rekenkamer hecht groot belang aan een goede samenwerking met de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. De Rekenkamer wil graag de relevante actoren betrekken gedurende het gehele onderzoek. Zowel aan de voorkant bij de nadere afstemming van de onderzoeksaanpak, gedurende het onderzoek in de vorm van interviews en het delen van (tussentijdse) bevindingen, als aan het einde bij de oplevering van het onderzoek.

Gelet op de nieuwe raadsperiode, hebben wij als Rekenkamer ervoor gekozen om in dit jaarverslag terug te kijken op 2017 en het eerste kwartaal van 2018. De onderzoeksprogrammering voor de rest van 2018 stemmen we graag af met de nieuwe gemeenteraad. Het gesprek gaan wij graag met u aan dit komend voorjaar. Wij zullen daarbij gaan inventariseren welke ideeën en opvattingen er leven onder de nieuwe fracties met betrekking tot de gewenste onderzoeksprogrammering van de Rekenkamer.

Met vriendelijke groet,

Walter Gouw
Marga Vermeer
Harrie Verbon
Theo van Mullekom
Daniëlle van Dongen

Terugblik 2017 & 1^e Kwartaal 2018

De volgende onderzoeken zijn in 2017/2018 afgerond:

1. Onderzoek Wmo Zorgen om resultaten.
2. Onderzoek Citymarketing.
3. Vergelijkend onderzoek Brabantse Rekenkamer(commissie)s invoering Omgevingswet.

► Rekenkameronderzoek Wmo zorgen om resultaten

Inleiding

Eind 2016/voorjaar 2017 heeft de Rekenkamer onderzocht in hoeverre de keten voor de Wmo maatwerkvoorziening individuele begeleiding (van beleid tot en met evaluatie) *op papier* en in *de praktijk* zodanig functioneert dat de beoogde beleidsdoelstellingen voor de Wmo gerealiseerd worden. Deze doelstellingen zijn: het bevorderen van de zelfredzaamheid van kwetsbare burgers, het verhogen van de participatie en het financieel beheersbaar maken/houden van de Wmo.

Conclusies

In juni 2017 heeft de Rekenkamer haar rapport *Zorgen om resultaten* gepresenteerd aan de gemeenteraad. Deze titel van het rapport had betrekking op het ontbreken van inzicht in de behaalde resultaten van zowel de Toegang als de zorgaanbieders. De keten van beleid, inkoop, toeleiding en uitvoering functioneert nog niet zodanig dat adequaat gestuurd wordt op de drie hoofddoelen van de Wmo. Een betere sturing op de realisatie van de drie hoofddoelen is de benodigde vervolgstap in het transformatieproces.

Aanbevelingen

De Rekenkamer heeft een tweetal hoofdrichtingen voor de aanbevelingen aan de raad geformuleerd.

I: Verbeter het functioneren van de Toegang in de keten Wmo maatwerkvoorziening individuele begeleiding

In de eerste plaats adviseert de Rekenkamer aan de raad (gelet op de cruciale spilfunctie) om een hoge prioriteit toe te kennen aan het verder verbeteren van het functioneren van de Toegang binnen de keten Wmo maatwerkvoorziening individuele begeleiding. De Rekenkamer adviseert om procedures te (her)formuleren gericht op eenzelfde manier van resultaatgericht werken en pleit voor een gedeelde visie op de gezamenlijke doelstellingen en de verantwoordelijkheidsverdeling van betrokken actoren.

II: Organiseer een meer integrale sturing en ketencontrol

Uit het onderzoek blijkt dat veel essentiële informatie over de resultaten die worden geboekt (door zowel de Toegang als de zorgaanbieders) *ontbreekt, onvolledig is of te weinig gebruikt wordt*. De Rekenkamer pleit voor een diagnose-instrumentarium waarbij de 'warme' en 'koude' control meer evenwichtig worden ingezet ter optimalisatie van de integrale sturing en ketencontrol.

Het rapport *Zorgen om resultaten* is op 26 juni 2017 behandeld in de commissie Sociale Stijging en unaniem aangenomen in de gemeenteraad van 3 juli 2017.

► Rekenkameronderzoek Citymarketing

Inleiding

In het najaar van 2017 heeft de Rekenkamer Tilburg onderzoek gedaan naar het Tilburgse citymarketingbeleid.

Conclusies

De Rekenkamer Tilburg heeft op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat:

- Het citymarketingbeleid van de gemeente en de uitvoering daarvan door de stichting Marketing Tilburg sinds 2015 *meer en meer vorm en inhoud* hebben gekregen. De inspanningen op het terrein van citymarketing worden steeds beter zichtbaar.
- De Tilburgse gemeenteraad heeft op dit moment echter *geen adequaat* zicht op de resultaten van de inspanningen op het gebied van citymarketing. Daarvoor zijn de te bereiken langetermijneffecten bij de start van het huidige citymarketingbeleid onvoldoende helder geformuleerd. De relatie tussen de inspanningen van de stichting Marketing Tilburg en de door de gemeente beoogde effecten kan daardoor nu niet gelegd worden.
- In 2015 is de uitvoering van het citymarketingbeleid van de gemeente Tilburg belegd bij de toen opgerichte stichting Marketing Tilburg. Over dit op *afstand plaatsen van de uitvoering is brede overeenstemming*. Minder groot is de overeenstemming over het *lidmaatschap van de portefeuillehouder citymarketing in de Raad van Toezicht* van de stichting.
- Voor de uitvoering van de concrete activiteiten in het kader van het citymarketingbeleid is een groeiend draagvlak bij de betrokkenen uit de stad. Wel is er een breed gedeelde wens om te komen tot *meer inhoudelijke focus voor het beleid*.
- De sturing door de gemeente richtte zich in de afgelopen jaren voornamelijk op het operationele niveau; dat wil zeggen, de uitvoering van activiteiten. Van strategische sturing is nog in onvoldoende mate sprake geweest.

De conclusie die de Rekenkamer Tilburg in het onderzoek trekt, is dan ook dat er op dit moment nog geen indicatie is te geven van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het citymarketingbeleid en de uitvoering daarvan.

Aanbevelingen

De Rekenkamer heeft op basis van het onderzoek een zevental aanbevelingen geformuleerd. Het college van B&W heeft in een bestuurlijke reactie (bestuurlijke hoor- en wederhoor) zijn zienswijze gegeven op de voorgestelde aanbevelingen. Het college heeft vervolgens een aantal toezeggingen gedaan. Zo komt het college van B&W onder andere met een voorstel voor een inhoudelijk focus en de meerjarige financiering van het citymarketingbeleid. Bij de portefeuillevreiding van het nieuwe college zal expliciet worden afgewogen welke bestuurder namens de gemeente zal worden afgevaardigd in de Raad van Toezicht van de stichting Marketing Tilburg.

Het raadsvoorstel (inclusief de reactie van het college van B&W) is op 19 februari 2018 besproken in de commissie Vestigingsklimaat. Op 19 maart 2018 is het raadsvoorstel unaniem aangenomen door de Tilburgse gemeenteraad.

► Onderzoek Brabantse gemeenten invoering omgevingswet

Inleiding

In het najaar van 2017 heeft de Rekenkamer Tilburg in samenwerking met de Rekenkamer(commissie)s van Eindhoven, Breda, 's-Hertogenbosch en Oss onderzoek gedaan naar de invoering van de Omgevingswet.

Insteek bij dit onderzoek was niet om te komen tot een vergelijking/ranking ('van goed naar minder'), maar om te zoeken naar leerervaringen; met name voor de rol van de gemeenteraad. Met deze nieuwe ontstaat er een nieuwe dynamiek tussen gemeenteraad, college, ambtelijk apparaat en samenleving. De rol van de gemeenteraad zal daarbij wijzigen.

Conclusies

Het onderzoek toont aan dat er een grote diversiteit is in de aanpak van het (implementatie)proces ('meerdere wegen leiden naar Rome'). Meer eenduidig is de constatering dat het in de onderzochte gemeenten nog een zoekproces is in het samenspel raad, college en ambtelijke organisatie wie wanneer vanuit zijn rol aan zet is. De onderzochte gemeenteraden voelen zich vooral volgend bij de implementatie van de Omgevingswet. De strategie voor de implementatie is uitgewerkt en door het college vastgesteld. Uit het onderzoek komt ook naar voren dat in veel gemeenteraden een groot deel van de tijd besteed wordt aan het bespreken van incidenten en procedures. Dit maakt het moeilijk om als raad de *rol te pakken* bij het implementeren van een stelselherziening als de Omgevingswet.

Aanbevelingen

De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 leiden tot nieuwe samenstellingen, nieuwe werkwijzen en processen. Het is volgens de Rekenkamer(commissie) een goed moment om juist nu de nieuwe gemeenteraden te activeren en bewust te maken van de impact van de Omgevingswet. Op basis van het onderzoek hebben de Rekenkamer(commissie)s een viertal handreikingen voor de nieuwe gemeenteraden geformuleerd.

Handreikingen voor de gemeenteraad bij de implementatie van de Omgevingswet (voorjaar 2018)

1. Voer als gemeenteraad regie op de agenda.
2. Zorg dat de gemeenteraad (als geheel) geïnformeerd is.
3. Ben en blijf als gemeenteraad reflectief op je eigen rolopvatting en handelen.
4. Ben als gemeenteraad helder over je ambitie(niveau).

Financieel beeld 2017

		2016	2017	2018
<i>Jaarlijks budget¹</i>	Salaris & vergoedingen	115.441	111.300	115.200
	Onderzoeksbudget & ov. kosten	26.000	26.000	26.000
	Totaal budget RKT	141.441	137.300	141.200
<i>Realisatie</i>	Salaris & vergoedingen	114.670	111.338	
	Onderzoek uitgaven & ov. kosten	11.350	8.000	
	Totaal uitgaven	126.020	119.338	
Exploitatieverschil (overschot)		+ 15.421	+ 17.962	

De leden van de Rekenkamer ontvangen een maandelijkse vergoeding voor het bijwonen van de vergadering en het uitvoeren van onderzoekswerkzaamheden. De vergoedingen voor de vier externe leden van de Rekenkamer Tilburg zijn gekoppeld aan de circulaire vergoedingen politieke ambtsdrager van met ministerie van BZK . De Rekenkamer heeft de beschikking over een eigen ambtelijk secretaris/onderzoeker (0,6 fte).

¹ Mnet ingang van 2015 krijgt de Rekenkamer Tilburg een doorbelasting voor de corporate overhead. Deze corporate overhead is buiten dit financieel beeld gelaten.

